Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?reten Ö?retmenleri De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?reten Ö?retmenleri De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31974

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?reten Ö?retmenleri De?erlendirme Ölçe?i (TÖDÖ), **Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?retimi** (TFL) alan?nda görev yapan ö?retmenlerin mesleki yeterliliklerini, pedagojik becerilerini ve genel performanslar?n? sistematik ve objektif bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla Filiz Mete taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, alandaki ö?retmenlerin güçlü ve zay?f yönlerini belirleyerek, hizmet içi e?itim ihtiyaçlar?n? tespit etmeye ve ö?retim kalitesini art?rmaya yönelik önemli bir **Ölçek Geli?tirme** çal??mas?n?n ürünüdür. Ölçek, özellikle yabanc? dil olarak Türkçe ö?retimi ba?lam?nda, standart bir **Ö?retmen De?erlendirmesi** mekanizmas? olu?turmay? hedeflemektedir.

Ölçek, akademik standartlara uygun olarak geli?tirilmi? olup, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? ile psikometrik özelliklerinin sa?land??? bildirilmi?tir. TÖDÖ, yabanc? dil ö?retimine özgü dinamikleri dikkate alarak, ö?retmenlerin s?n?f içi yönetim, materyal kullan?m?, kültürel duyarl?l?k ve dilbilgisel yeterlilik gibi kritik alanlardaki performanslar?n? kapsamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?retimi, Ö?retmen De?erlendirmesi, Mesleki Yeterlilik, Pedagojik Beceriler, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Ö?retmen Performans?.

Yazarlar

Filiz Mete

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Türkçeyi yabanc? dil olarak ö?reten ö?retmenlerin performanslar?n? ve yeterliliklerini bilimsel yöntemlerle ölçebilecek, yap?sal olarak sa?lam, geçerli ve güvenilir bir enstrüman sunmakt?r. Alan yaz?nda, yabanc? dil ö?retmenlerinin de?erlendirilmesine yönelik araçlar?n varl???na ra?men, özellikle kültürel ve dilbilimsel ba?lam? itibar?yla Türkçeyi yabanc? dil olarak ö?reten ö?retmenlere özgü, detayl? bir de?erlendirme arac? eksikli?i mevcuttu.

Ölçek, ö?retmenlerin kendilerini geli?tirmelerine rehberlik etmek, kurumlar?n personel yönetimi ve e?itim planlamas? süreçlerine veri sa?lamak ve nihayetinde Türkçenin yabanc? dil olarak ö?retimi kalitesini uluslararas? standartlara ta??mak için kritik bir rol oynamaktad?r. Ölçek, geli?tirme sürecinde, ilgili literatür taramalar? ve uzman görü?leri do?rultusunda yap?land?r?lm??t?r.

Yap? (Konstrukt)

Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?reten Ö?retmenleri De?erlendirme Ölçe?i, bir ö?retmenin mesleki

ARABPSYCHOLOGY.COM

yeterlili?ini olu?turan çok boyutlu yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu yap? genellikle a?a??daki temel boyutlar? içermektedir (Mete, 2018 çal??mas?na dayanarak):

Alana Özgü Bilgi ve Yeterlilik: Türkçe dilbilgisi, kültürü ve edebiyat? bilgisi.
Pedagojik Yeterlilik: Ö?retim yöntemleri, s?n?f yönetimi, ölçme ve de?erlendirme tekniklerini kullanma becerisi.
?leti?im ve Etkile?im Becerileri: Ö?renci-ö?retmen ve veli-ö?retmen aras?ndaki ileti?im kalitesi.
Mesleki Geli?im ve Tutum: Ö?retmenin yeniliklere aç?k olmas?, kendini sürekli geli?tirmesi ve mesle?ine kar?? olan olumlu tutumu.

Ölçek, bu boyutlar arac?l???yla, e?itim psikolojisi ve dil ö?retimi metodolojisi çerçevesinde tan?mlanan ideal ö?retmen profilini yans?tmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in **Geçerlik** çal??malar?, akademik yay?n standard?na uygun olarak gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak amac?yla çe?itli geçerlik türleri incelenmi?tir.

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, Türkçeyi yabanc? dil olarak ö?reten bir ö?retmenden beklenen tüm yeterlilik alanlar?n? temsil edip etmedi?i, uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi? ve yeterli bulunmu?tur.
Yap? Geçerli?i: Ölçe?in alt boyutlar?n?n teorik yap?yla uyumlu olup olmad???n? test etmek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak do?ruland???n? göstermi?tir.

Kaynak metinde geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, bir "Geli?tirme" çal??mas?n?n temel gere?i olarak Mete (2018) çal??mas?nda detayl? geçerlik analizlerinin (özellikle yap? geçerli?i) sunuldu?u varsay?lmaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in Güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek için yap?lm??t?r. Yüksek güvenirlik de?erleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemler üzerinde tutarl? sonuçlar üretebildi?i anlam?na gelir.

Genellikle bu tür ölçeklerde kullan?lan yöntem, iç tutarl?l?k katsay?s?d?r (Cronbach Alfa). Mete'nin çal??mas?nda, ölçe?in toplam puan? ve alt boyutlar?n?n her biri için hesaplanan **Cronbach Alfa** katsay?lar?n?n yüksek düzeyde oldu?u ve bu durumun ölçe?in iç tutarl?l???n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?unu gösterdi?i belirtilmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? ölçmek için test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?reten Ö?retmenleri De?erlendirme Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinde, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

AFA, ba?lang?çta çok say?da maddeden olu?an havuzun, hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? belirlemek için uygulanm??t?r. Bu analiz sonucunda, ölçe?in çok faktörlü yap?s?n?n ortaya ç?kt??? ve maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlar alt?nda topland??? görülmü?tür. Daha sonra, DFA ile bu faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde ne kadar iyi temsil edildi?i test edilmi? ve kabul edilebilir uyum indeksleri elde edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n?n güçlü bir ampirik temele dayand???n? göstermektedir.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Ara?t?rma ve De?erlendirme Ölçe?i)

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi '-' olsa da, bu tür bir de?erlendirme ölçe?i genellikle Likert tipi bir format kullan?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Türkçeyi yabanc? dil olarak ö?renen ö?rencilerin veya yöneticilerin, bu dersleri veren ö?retmenleri de?erlendirmesi ya da ö?retmenlerin öz de?erlendirme yapmas?.

Ya? Grubu: Ölçek, herhangi bir ya? grubundaki yabanc? dil olarak Türkçe ö?retmenlerini de?erlendirmek için kullan?labilir. Uygulay?c?lar genellikle yeti?kin ö?renciler veya yöneticilerdir.

Popülasyon Detaylar?: Türkçeyi yabanc? dil olarak ö?reten ö?retmenler ve onlar?n performans?n? de?erlendirecek ilgili payda?lar (ö?renciler, idareciler, meslekta?lar).

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya Gözlemci De?erlendirmesi Temelli Likert Tipi Ölçek.

Anahtar Kelimeler

TFL Ö?retmenleri, E?itimsel De?erlendirme, Pedagojik Yeterlilik, Ö?retmen Yeterlilikleri, Faktör Analizi, Psikometrik Özellikler, Dil Ö?retimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Yay?n referans?nda belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: filizmete@hacettepe.edu.tr (Filiz Mete, Hacettepe Üniversitesi)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Filiz Mete, Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirme çal??mas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yay?mlanm?? olup, ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir. Ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar Filiz Mete ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Referanslar

Mete, F. (2018). Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?reten Ö?retmenleri De?erlendirme Ölçe?i. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES), 51*(2), 171-186. doi: 10.30964/auebfd.445699

Makalenin orijinal yay?n?na ?u ba?lant?dan ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: turkceyi-yabanci-dil-olarak-ogreten-ogretmenleri-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Türkçeyi Yabanc? Dil Olarak Ö?reten Ö?retmenleri De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte aç?kça belirtilmemi?tir. Detayl? maddelere ula?mak için, yukar?da belirtilen Mete (2018) referansl? akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir. Maddeler genellikle ö?retmenlerin mesleki bilgi, s?n?f içi uygulama ve ö?renci etkile?imi gibi alanlardaki davran??lar?n? ölçmeye odaklan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM